

Школьный А. В., Захарийченко Ю. А. Об особенностях создания электронного учебника по математике.

В статье рассматривается авторская концепция электронного учебника по математике для учащихся общеобразовательных школ. Описаны основные общие принципы построения электронного учебника по математике, приведена его структура для каждого отдельного тематического блока. Для всех структурных элементов электронного учебника по математике приведены основные принципы его практической реализации, а также сделаны необходимые методические комментарии. Предложен способ подсказок, способствующий повышению эффективности самообразования учеников. Указаны преимущества и недостатки использования электронного учебника по математике в общеобразовательных школах.

Ключевые слова: Электронный учебник по математике, учащиеся общеобразовательных школ, средства обучения, новейшие информационные технологии.

Shkolnyi O. V., Zakhariychenko Yu. O. On the features of creating of electronic math textbook.

In the article we present the author's concept of the electronic textbook on mathematics for secondary schools. Also we put the structure of textbook and explain the main ideas of its practical implementation.

Keywords: Electronic math textbook, students of secondary schools, training, new information technologies.

УДК 378(436)

Янісів Ю. О.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ

У статті виокремлено та схарактеризовано сучасні тенденції розвитку вищої педагогічної освіти Польщі (європеїзація, полікультурність, інтернаціоналізація, інтердисциплінарність, гнучкість, ІКТ-зація, встановлення більш тісного зв'язку між змістом вищої педагогічної та шкільної освіти); наголошено на концептуальних змінах професійної підготовки вчителя в Польщі відповідно до потреб ринкової економіки та вимог євроінтеграційних процесів.

Ключові слова: європейський вимір, освітня політика Польщі, вища педагогічна освіта, професійна підготовка вчителів, полікультурність, інтернаціоналізація, інтердисциплінарність, інформаційно-комунікаційні технології.

Європейська інтеграція та глобалізація, потреба у прозорих та порівнюваних на міжнародному ринку праці освітньо-кваліфікаційних рівнях зумовили потребу модернізації змісту вищої педагогічної освіти з метою істотного оновлення вітчизняної системи вищої освіти.

Пошук найбільш оптимальних підходів до модернізації змісту вищої педагогічної освіти є причиною зростання наукового інтересу до вивчення досвіду вищої школи країн Європейського Союзу, зокрема Республіки Польща, яка, приєднавшись до ЄС, здійснила успішні кроки в загальноєвропейському курсі освітньої політики. Вивчення досвіду реформування змісту вищої освіти в Польщі, де особлива роль відводиться підготовці вчителів для нової школи, має для України особливе значення. Зважаючи на те, що Польща є найближчим нашим географічним сусідом, обидві країни мають багато спільного в соціально-історичному розвитку. Польща як член Європейського Союзу вже модернізувала зміст вищої педагогічної освіти, тому може бути джерелом цінних узагальнень щодо оновлення змісту педагогічної освіти України в контексті інтегрування до європейського простору вищої освіти та запровадження основних положень Болонського процесу.

Становлення і розвиток вищої педагогічної освіти Польщі були предметом

досліджень багатьох польських та українських ечених. Так, розвиток музично-педагогічної освіти у Польщі дослідила Г. Ніколаї; стан вищих педагогічних шкіл – К. Бінницька; аналіз вищої освіти недержавної форми власності – М. Гавран; функціонування системи післядипломної педагогічної освіти – Л. Юрчук, А. Мушинські; проблеми університетської освіти та науки – В. Майборода, Н. Долгова. Реформування освіти в Польщі стало предметом наукових розвідок А. Василюк, І. Ковчин, Й. Шемпрух та ін. Питання професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців висвітлювали С. Когут, Р. Мушкета, В. Пасічник, О. Кучай, Е. Нероба, У. Новацка, Л. Шевчук, О. Михальчук та ін.

Актуальність проблеми, відсутність її цілісного історико-педагогічного аналізу зумовили вибір теми нашої статті, метою якої є висвітлення сучасних тенденцій розвитку вищої педагогічної освіти Польщі.

Оскільки Польща є членом Європейського Союзу, її освітня політика визначається європейськими вимірами, зазнаючи постійних інновацій. Кардинальні зміни у суспільстві ХХІ ст. започаткували новий етап у розвитку його освіти організаційно оформлений у рамках програми “Освіта та професійна підготовка – 2010”, затвердженої у травні 2000 року на засіданні Єврокомісії у Лісабоні.

Ця програма розвитку ЄС до 2010 року проголошує далекосяжну суспільну мету – створення найбільш конкурентоспроможної й динамічної у світі економіки, здатної до стійкого економічного зростання, при збільшенні кількості та поліпшенні якості робочих місць і забезпеченні більшої соціальної згуртованості. Досягнення цієї мети передбачало загальну стратегію, спрямовану, насамперед, на перехід до економіки і суспільства, які базуються на знаннях, за допомогою вдосконалення політики інформатизації та політики в галузі досліджень і розробок, а також шляхом активізації процесу структурних реформ у напрямі конкурентоспроможності та інновацій.

Ідеї “Лісабонської стратегії 2000-го року” були розвинуті у новій програмі під назвою “Європа – 2020”, головним завданням якої є забезпечення стабільності європейської суспільної моделі у трьох площинах:

- економічній (підвалинами майбутньої економічної стратегії Європи є принципи конкурентоздатності й інноваційності; знань, затребуваних на ринку праці);
- соціальній (забезпечення європейців робочими місцями, для чого будуть розроблені спеціальні навчальні програми, а також досягнуто повної трудової рівності між жінками і чоловіками);
- екологічній (перехід до нової екологічної та економічної моделі) [7].

При визначенні сутності сучасної освітньої політики ЄС ключова роль відводиться професійній підготовці вчителів. Про це йдеться у резолюції Єврокомісії “Про розвиток неперервної освіти”, у “Плані дій щодо розвитку професійних умінь та професійної мобільності”, у Болонській та Копенгагенській деклараціях, у “Плані розвитку дистанційної освіти”, і багатьох інших документах [6, с. 38].

Для Польщі як члена ЄС не менш важливе значення мають такі програми та документи, як “Резолюція Європейського парламенту щодо підвищення якості підготовки вчителів” (23 вересня 2008 року) [12] та “Висновки Ради Європейського Союзу щодо підвищення ефективності підготовки вчителів” (травень 2014 року) [9].

Також слід назвати численні освітні програми Європейської комісії та Ради Європейського Союзу щодо модернізації вищої освіти: “Роль університетів у Європі знань” (2003 р.); “Мобілізація інтелекту Європи: забезпечення повноцінного внеску європейських університетів у реалізацію Лісабонської стратегії” (2005 р.); “Порядок денний для університетів: модернізація освіти, наукової та інноваційної діяльності” (2006 р.); “Модернізація університетів для забезпечення конкурентоспроможності Європи в умовах глобальної економіки” (2007 р.); “Інтернаціоналізація вищої освіти” (2010 р.).

На основі зазначених програм у вересні 2011 року Європейською комісією були

видані такі документи: “Підтримка економічного розвитку та створення нових робочих місць: програма модернізації європейських систем вищої освіти” (Supporting growth and jobs – an agenda for the modernisation of Europe’s higher education systems), а також “Переосмислення освіти: інвестування у професійні навички з метою забезпечення кращих соціально-економічних результатів” (Rethinking Education: Investing in skills for better socio-economic outcomes) (2012 р.). У них акцентується, що освіта, в тому числі й вища, та пов’язані з нею наукові дослідження відіграють вирішальну роль в індивідуальному і суспільному розвитку висококваліфікованих європейських фахівців, у створенні нових робочих місць, економічному зростанні та процвітанні країн ЄС.

У рамках освітнього проекту групи європейських експертів “Удосконалення освіти вчителів та інструкторів” (“Improving the Education of Teachers and Trainers”) обґрунтовано необхідність формування широкого спектру нових компетентностей учителя, зумовлених радикальними змінами у політичному, соціальному, культурному, технологічному й економічному житті сучасного європейського суспільства [13, с. 11].

Підготовка нового європейського вчителя ХХІ ст. передбачає численні суттєві зміни у галузі підготовки та професійного розвитку педагогів. Науковці виокремлюють п’ять пріоритетних векторів змін:

- 1) досягнення більш високих навчальних результатів;
- 2) реструктуризація навчального процесу;
- 3) розвиток позакласної роботи (як у рамках школи, так і поза нею), взаємодія з широким колом соціальних партнерів;
- 4) інтеграція ІКТ (інформаційно-комунікаційні технології) в усі сфери професійної діяльності;
- 5) зростаюча професіоналізація діяльності вчителя та індивідуальна відповідальність за свій фаховий розвиток [6, с. 39].

У результаті багатьох ознайомлювальних візитів євроекспертів до країн, що здійснюють активні реформи педагогічної освіти (це передусім Велика Британія, Швеція, Австрія, Угорщина, Португалія), багатосторонніх консультацій та конференцій, фахівці дійшли висновку про необхідність таких напрямів реформування педагогічної освіти в Євро регіоні:

- обов’язкове визначення вимог до навчальних програм та зовнішня оцінка навчальних результатів (стандартів змісту освіти та якості знань) у закладах педагогічної освіти;
- суворий контроль діяльності закладів педагогічної освіти з боку органів державної влади;
- належна державна підтримка діяльності закладів педагогічної освіти та шкіл;
- забезпечення участі всіх зацікавлених сторін у реформуванні педагогічної освіти та оцінці ефективності запроваджуваних змін [13, с. 11].

Із аналізу перелічених документів випливає, що провідними “трендами” у модернізації змісту європейської педагогічної освіти є європейський вимір (європеїзація змісту освіти), полікультурність, інтернаціоналізація, інтердисциплінарність, гнучкість, ІКТ-зація [5, с. 36], встановлення більш тісного зв’язку між змістом педагогічної та шкільної освіти тощо.

Сьогодні європеїзація трактується як:

- 1) комплексне поняття й певний стандарт знань про ЄС та Європу для трансляції через зміст освіти;
- 2) всеосяжний процес вироблення певних загальноєвропейських цінностей, норм, підходів, інститутів у системі вищої освіти.

Завданням педагогів є формування “європейських” знань, умінь, навичок, цінностей, відчуття приналежності до єдиного європейського соціального й культурного простору з подальшим їх застосуванням на практиці. Включення європеїзації до змісту освіти

вважається державами-членами обов'язковою умовою приналежності до Євросоюзу.

Питання розвитку європейського виміру педагогічної освіти є предметом активної дискусії науковців ЄС, що об'єдналися в Європейську мережу політики у галузі педагогічної освіти (ENTEP – European Network on Teacher Education Policies). З'ясовуючи ціннісний аспект поняття “європейський вимір освіти”, експерти в галузі освіти визначили низку компонентів “європейськості” педагогічної професії: це європейська ідентичність, європейське знання, європейський мультикультуралізм, європейська мовна компетентність, європейський професіоналізм, європейська громадянськість, європейські виміри якості, європейська мобільність учителів.

Наголосимо, що європеїзація як зміцнення і розширення ЄС, утвердження єдиного європейського освітнього простору й активізація академічної мобільності у світі [14, с. 55] стала визначальним фактором уведення інтернаціонального контексту до навчальних програм університетів світу.

Відома українська дослідниця у царині порівняльної педагогіки Н. Лавриченко наголошує на необхідності сприйняття “європеїзації” освіти як її шляху до вищої якості і конкурентоспроможності, що спонукатиме до усвідомлення країнами – членами ЄС – спільної відповідальності за досягнення і помилки на цьому шляху [4, с. 10].

На початку ХХІ ст. актуалізується проблема інтернаціоналізації вищої освіти. Передумовами цього процесу є різноманітні фактори, характерні для міжнародного освітнього простору, а саме:

- політичні (демократизація світового співтовариства, розвиток інтеграційних процесів у політичній та соціальній сферах);
- економічні (глобалізація економіки й технологій, потреби світового та регіональних ринків праці);
- культурні й ідеологічні (відкритість і розвиток діалогу культур);
- академічні (інтернаціональний характер наукових знань, універсальність освіти й науково-дослідної діяльності, стандартизація якості освіти);
- інформаційні (нові інформаційно-комунікаційні технології, глобальні мережі) [1].

Інтернаціоналізація університетської освіти – це невід'ємний компонент інтеграції до єдиного європейського освітнього простору. При цьому наявність інтернаціоналізованих навчальних програм у вищому навчальному закладі постає індикатором його конкурентоспроможності, функціонування та збереження статусу, запорукою економічного благополуччя університетів, сприяючи активізації академічної мобільності. Інтернаціоналізація та впровадження Болонської декларації є основними детермінантами реформ, що реалізуються у вищій освіті більшості європейських країн: розвиток системи забезпечення якості освіти, а також процедур акредитації на основі врахування міжнародних освітніх тенденцій та національних традицій.

У документах Європейського Союзу інтернаціоналізація визначається як багатовимірний процес навчання, що включає різні виміри знань. Серед останніх доцільно виділити інтердисциплінарність – підхід, що практикує дослідження двох або більше навчальних предметів, сприяючи їх глибшому розумінню. Сьогодні освітяни багатьох європейських країн наголошують на необхідності оптимізації інтегративного змісту освіти й навчання, потребі у нових конструкціях інтердисциплінарних знань задля підвищення якості підготовки фахівців.

Освітній процес, у якому опанування навчальних дисциплін відбувається з використанням інтердисциплінарного підходу, стає більш ефективним і направленим на формування альтернативного мислення студентів. Інтердисциплінарний підхід у навчальному процесі передбачає засвоєння знань із різних курсів та їх синтез, використання ідей і методів однієї науки у практиці іншої.

Організація процесу отримання знань про Європу має базуватися на загальнопедагогічних і дидактичних принципах, основними з яких є гуманізм,

демократичність, науковість, практична спрямованість, наступність і безперервність, інтегрованість (міждисциплінарність), полікультурність [2].

Актуальність полікультурного виховання в сучасній освітній системі пов'язана з урахуванням етнокультурного чинника, а також створенням умов для пізнання культури інших народів. Сьогодні навчальні заклади виконують складне завдання узгодження впливу етнічного середовища на молоде покоління шляхом засвоєння знань, спрямованих на формування позитивного ставлення як до представників своєї країни, так і до громадян інших народів та їхніх культур.

Полікультурна освіта передбачає навчання та виховання особистості в дусі діалогічності, цінування культурних надбань людства, певним чином побудовану систему навчально-виховного процесу на засадах триєдиної мети: усвідомлення різноманітності соціокультурного простору через оволодіння відповідними знаннями; виховання толерантної особистості, здатної до функціонування в багатокультурному соціумі до міжкультурного об'єднання на основі рівноправності [3, с. 7].

Про полікультурну компетентність майбутнього вчителя йдеться у документах Європейської Комісії, що підкреслюють її принципово важливе значення як критерія відповідності європейським освітнім стандартам.

Забезпечення полікультурного виховання європейців зумовлює фундаментальні зміни в концепції та організації освітнього процесу, а саме: модифікацію освітньої системи, яка раніше була монокультурно орієнтованою і базувалася на нормах середнього класу.

Окрім перелічених тенденцій, нині для вищої педагогічної освіти актуальною є проблема пошуку нових підходів до впровадження ІКТ у програми підготовки вчителів із метою формування й розвитку їхньої інформаційної компетентності. Важливість формування ІКТ-компетентності майбутнього вчителя як необхідної й засадничої умови успішної інформатизації освіти підкреслюється також у документах і програмах Європейської Комісії з питань освіти та професійної підготовки педагогічних працівників. Так, у робочій програмі "Про досягнення цілей систем загальної та професійної освіти", прийнятої 14 лютого 2002 року Європейською Комісією, визначено одну з тринадцяти цілей – забезпечення кожному доступу до ІКТ, а також окреслено основні завдання: оснащення навчальних закладів відповідним технічним обладнанням, а також програмним забезпеченням із метою успішної інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій та електронного навчання; заохочення до використання інноваційних технологій навчання та викладання із застосуванням ІКТ тощо [11].

Сьогодні використання ІКТ у навчальному процесі при підготовці майбутніх учителів є предметом досліджень багатьох міжнародних освітніх організацій, таких як:

- "Eurydice" – "Ключова інформація з ІКТ у європейських школах" ("Key Data on Information and Communication Technology in Schools in Europe");
- European Schoolnet – "Оцінювання програм компетентності вчителів у сфері ІКТ" ("Assessment Schemes for Teachers' ICT Competence");
- "Огляд національних навчальних планів і оцінювання інформаційної компетентності студентів і вчителів" ("Review of National Curricula and Assessing Digital Competence for Students and Teachers");
- Міністерства освіти п'ятнадцяти європейських країн – "ІКТ в освіті" ("ICT in Education");
- "Європейські вчителі – до суспільства знань".

Питання підготовки майбутніх учителів, у рамках яких фахівець набуває педагогічних умінь ефективно інтегрувати ІКТ до навчального процесу, розглядаються у програмах Європейської Комісії "Загальні європейські принципи компетентностей та кваліфікацій учителів" [8, с. 5], "Висновки щодо вдосконалення якості педагогічної освіти в Європейському Союзі" [10].

Зазначимо, що однією з основних переваг більшості європейських навчальних закладів є гнучкість системи навчання. Вона дає студенту можливість самостійно регулювати своє навчальне навантаження і вибрати кількість курсів, які він опанує протягом семестру.

Таким чином, проаналізувавши низку документів та освітніх програм, можна зробити висновок, що інтеграція вищої педагогічної освіти Польщі в європейському освітньому просторі спрямована на реформування та модернізацію підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах. Результати таких дій є вагомим внеском вищої школи в майбутнє польського суспільства, а вдосконалення освіти полягає в її трансформації до відкритості, дистанційності і гнучкості.

Сучасні тенденції розвитку вищої педагогічної освіти Польщі, увиразнені в низці європейських документів (європеїзація, полікультурність, інтернаціоналізація, інтердисциплінарність, гнучкість, ІКТ-зація, встановлення більш тісного зв'язку між змістом педагогічної освіти та змістом шкільної освіти тощо), засвідчують, що сьогодні система професійної підготовки вчителя в Польщі зазнає суттєвих змін відповідно до потреб ринкової економіки та вимог євроінтеграційних процесів. Це зумовлює необхідність розвитку міжнародної співпраці університетів, що передбачає взаємодію та спілкування представників різних націй, рас, віросповідань, мови, а також культурних, соціальних, економічних і політичних переконань.

Використана література:

1. Зорников И. Н. Международная деятельность современного университета : вызовы нового столетия [Электронный ресурс] / И. Н. Зорников. – Режим доступа : <http://www.rciabc.vsu.ru/inzor/paper1.htm#15a>
2. Концепція змісту освіти для європейського виміру України / С. Г. Кобернік, Н. Ю. Кузьміна, О. В. Овчарук, І. Г. Тараненко // Інформаційний бюлетень Проекту Міжнародного фонду “Відродження”, “Навчальний курс “Європейські студії для шкіл” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/school/school_today/
3. Котенко О. В. Розвиток полікультурної компетентності вчителів світової літератури в системі післядипломної освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти” / О. В. Котенко. – Київ, 2011. – 20 с.
4. Лавриченко Н. Європа освіти і порівняльна педагогіка в їх обопільному поступі / Н. Лавриченко // Порівняльно-педагогічні студії. – 2009. – № 1. – С. 10-17.
5. Огієнко О. І. Тенденції розвитку освіти дорослих у скандинавських країнах (друга половина ХХ століття) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Олена Іванівна Огієнко. – Київ, 2009. – 44 с.
6. Сбруєва А. А. Тенденції розвитку європейського простору педагогічної освіти в умовах побудови суспільства знань / А. А. Сбруєва // Вісник Житомирського педагогічного університету імені Івана Франка. – 2008. – Випуск 37. – С. 38-42.
7. Commission of the European Communities. COM (2005) 24. Working together for growth and jobs. A new start for the Lisbon strategy, Brussels, 2005. – [Electronic resource]. – 2005. – URL : http://www.espa.gr/elibrary/integrated_guidelines_Growth_Jobs_en.pdf
8. Common European principles for Teacher Competences and Qualifications. - [Electronic resource]. – Brussels : European Commission, 2004. – 5 p. – URL : http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/principles_en.pdf
9. Conclusions on effective teacher education. Education, youth, culture and sport. – [Electronic resource]. – Brussels, 20 May 2014. – URL : http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/142690.pdf
10. Conclusions of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council of 15 November 2007, on improving the quality of teacher education Europe. – [Electronic resource] // Official Journal of the European Communities. – URL : <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:300:0006:0009:EN:PDF>
11. Detailed work programme on the follow-up of the objectives of education and training systems in Europe. - [Electronic resource] // Official Journal of the European Communities. – URL : <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2002:142:0001:0022:EN:PDF>
12. European Parliament resolution of 23 September 2008 on improving the quality of teacher education. - [Electronic resource]. – URL : http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2008_0422+0+DOC+XML+V0//EN

13. Implementation of "Education & Training 2010" Work programme. Working group "Improving education of teachers and trainers" : Progress report. – Brussels : European Commission, 2003. – 55 p.
14. *Mestenhauser J. A.* Reforming the Higher Education Curriculum : Internationalizing the Campus / Josef A. Mestenhauser & Brenda J. Ellingboe // Series on Higher Education. – Phoenix : American Council on Education / Oryx, 1998. – P. 3-39.

R e f e r e n c e s :

1. *Zornikov I. N.* Mezhdunarodnaya deiatelnost sovremenogo universiteta : vyzovy novogo stoletia [Elektronnyy resurs] / I. N. Zornikov. – Rezhym dostupa : <http://www.rciabc.vsu.ru/inzor/paper1.htm#15a>
2. Kontseptsiya zmistu osvity dlya evropeyskogo vymiry Ukrainy / S. H. Kobernik, N. Ju. Kuzmina, O. V. Ovcharuk, I. H. Taranenko // Informatsiynu bjuleten Proektu Mizhnarodnogo fondu "Vidrodzhennya", Navchalnyu kurs "Evropeuski studii dlya shkil" [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : http://osvita.ua/school/school_today/
3. *Kotenko O. V.* Rozvytok polikulturnoi kompetentnosti vchyteliv svitovoi literatury v sustemi pislyadyplomnoi osvity : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: spets. 13.00.04 – teoriya i metodyka profesiunoi osvity" / O. V. Kotenko. – K., 2011. – 20 s.
4. *Lavrychenko N.* Evropa osvity i porivnyalna pedagogika v ikh obopilnomu postupi / N. Lavrychenko // Porivnyalno-pedahohichni studii. – 2009. – № 1. – S. 10-17.
5. *Ohijenko O. I.* Tendentsii rozvutku osvity doroslykh u skandinavskykh krainakh (druha polovyna XX stolittya) : avtoref. dys... d-ra ped. nauk : 13.00.01 / Olena Ivanivna Ohijenko . – Kyiv. – 2009 . – 44 s.
6. *Sbrujeva A. A.* Tendentsii rozvutku jevropeuskoho prostoru pedahohichnoi osvity v umovach pobudovy suspilstva znan / A. A. Sbrujeva // Visnyk Zhytomyrskogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. – 2008. – Vyp. 37. – S. 38-42.
7. Commission of the European Communities. COM (2005) 24. Working together for growth and jobs. A new start for the Lisbon strategy, Brussels, 2005. – [Electronic resource]. – 2005. – URL : http://www.espa.gr/elibrary/integrated_guidelines_Growth_Jobs_en.pdf
8. Common European principles for Teacher Competences and Qualifications. – [Electronic resource]. – Brussels : European Commission, 2004. – 5 p. – URL : http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/principles_en.pdf
9. Conclusions on effective teacher education. Education, youth, culture and sport [Electronic resource]. – Brussels, 20 May 2014. – URL : http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/142690.pdf.)
10. Conclusions of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council of 15 November 2007, on improving the quality of teacher education Europe. – [Electronic resource] // Official Journal of the European Communities. – URL : <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:300:0006:0009:EN:PDF>
11. Detailed work programme on the follow-up of the objectives of education and training systems in Europe. – [Electronic resource] // Official Journal of the European Communities. – URL : <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2002:142:0001:0022:EN:PDF>
12. European Parliament resolution of 23 September 2008 on improving the quality of teacher education. – [Electronic resource]. – URL : http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2008_0422+0+DOC+XML+V0//EN
13. Implementation of "Education & Training 2010" Work programme. Working group "Improving education of teachers and trainers" : Progress report. – Brussels : European Commission, 2003. – 55 p.
14. *Mestenhauser J. A.* Reforming the Higher Education Curriculum : Internationalizing the Campus / Josef A. Mestenhauser & Brenda J. Ellingboe // Series on Higher Education. – Phoenix : American Council on Education / Oryx, 1998. – P. 3-39.

Янисив Ю. О. Тенденции развития высшего педагогического образования Польши.

В статье выделено и охарактеризовано современные тенденции развития высшего педагогического образования Польши (европеизация, поликультурность, интернационализация, интердисциплинарность, гибкость, ИКТ-зация, налаживание более тесной связи между содержанием высшего педагогического и школьного образования); акцентировано на концептуальных изменениях профессиональной подготовки учителя в Польше в соответствии с потребностями рыночной экономики и требований евроинтеграционных процессов.

Ключевые слова: *европейское измерение, образовательная политика Польши, высшее педагогическое образование, профессиональная подготовка учителя, поликультурность, интернационализация, интердисциплинарность, информационно-коммуникационные технологии.*

Yanisiv J. O. *The Tendencies in the development of the higher pedagogical education in Poland.*

The article highlights and describes the modern trends in development of the higher pedagogical education in Poland (Europeanization, multiculturalism, internationalization, interdisciplinarity, flexibility, ICT organization, establishing a closer link between the content of teacher education and school curriculum); marked on the conceptual changes in teachers professional training in Poland in accordance with the needs of a market economy and the requirements of the European integration processes.

Keywords: *European dimension, educational policy of Poland, higher pedagogical education, professional teacher training, multiculturalism, internationalization, interdisciplinarity, information and communication technologies.*